ДЕЦА НА УЛИЦА

АКЦИСКИ ПЛАН (2013-2015 ГОДИНА)

Бр.	Проблем/Индикатори	Цели	Активност/Мерка	Показатели на успех	Период на реализација	Одговорни институции за спроведување на активностите
МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА – УПРАВА ЗА ВОДЕЊЕ НА МАТИЧНА ЕВИДЕНЦИЈА						
1.	Идентификуван е проблем со непоседување на изводи од матична на книга на родени за децата кои се водат како деца на улица; има повеќе причини за оваа појава: деца родени во домашни услови и непријавени, деца без изводи, родители кои се странски државјани итн., што создава проблем за вклучување на децата во системот на социјална и здравствена заштита и нивно вклучување во образовниот процес	Упис на децата без изводи во матичната книга на евиденција со што ќе се обезбеди нивен влез во системите на социјалната и здравствената заштита и вклучување во образовниот систем на Република Македонија. Да се подобри евиденцијата на децата	1. Анализа на предметите на децата од улица кои се евидентирани во Центрите за социјална работа. 2. Пополнување на прашалници со основни податоци за децата и нивните родители 3. Утврдување на родители на децата од улица или постапки за ДНК-а анализа на истите 4. Изготвување на посебна база на податоци за овие	Обезбедување на изводи од матичната книга на родени за децата од улица за кои има можност со видливо олеснет механизам за добивање неопходна документација Изготвена база на податоци во МВР за овие	1. 03/2013 – 05/2013 2. 05/2013 – 06/ 2013 3. 08/2013 – 12/ 2015	МП–Одговорна институција ЈУМЦСР и МВР ќе асистираат во спроведување на активноста за утврдување на фактите и докажување на родителство

		од улица/без изводи	деца	деца	2013/14	МВР ќе ја испита можноста за подготвка на оваа база, во соработка со ЈУ МЦСР и МП
2.	Отсуство на организирана и бесплатна правна помош, поддршка и совети за родителите и децата на улица (особено престапниците, децата во ризик, родители-зависници и малолетнички бракови) за казнивоста на одредени дела и сите правни последици од таквите дејства, а со цел зголемување на свесноста и превенција.	Намалување на престапништвото кај децата на улица и родителите. Намалување на бројот на деца на улица во социјален ризик (престапници, зависници итн.)	Формирање на мобилни тимови (патролни социјални . работници, полициски службеници,правници) кои повремено ќе ги подучуваат децата во дневните центри и на самата улица и нивните родители (во центрите, ЦСР и по домовите) за правата и обврските и за казнивоста на некои дела. Организирање на средби со родителите на децата на улица заради запознавање со Законските одредби по одредени прашања (малолетнички бракови, прашања од областа на	Помал број деца на улица-престапници и помал број родители на овие деца кои се престапници. Зголемена свест кај децата и родителите за казнивоста на некои дела и знаење на правата кои им следуваат како и зголемена одговорност кај родителите на овие деца	06/2013 – 12/2015	Одговорни институции МП и МВР-преку СВР МТСП, Дневни центри, НВО-сектор ќе асистираат во спроведување на активностите

			јавниот ред и мир и сл.) заради подигнување на јавната свест на локалната заедница			
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА						
3.	Детектиран недостаток од психосоцијална и психотераписка помош, поддршка и третман на децата на улица кои се сместени во установите за социјална заштита	Подобрување на квалитетот на живот на децата од улица и нивно психосоцијално третирање	Групни и индивидуални третмани за психосоцијална и психотераписка помош и поддршка на деца на улица најмалку двапати годишно	Сите деца на улица сместени во Дневните центри за деца на улица опфатени со овие третмани и зголемен квалитет на животот на овие деца	2013 – 2015	Одговорни институции МТСП И МЗ; НВО-сектор, Индивидуални консултанти/Експерти ќе асистираат во процесот
4.	Непостоење на методи и техники на работа/третмани со децата на улица на самото место, т.е. на улицата и нивно поголемо ангажирање во корисни активности.	Подобрување на квалитетот на живот на децата од улица, нивно психосоцијално третирање и социјална инклузија	Подготовка на програма за теренска социјална работа со децата на улица. Спроведување на мерки и активности за ресоцијализација и реинтеграција на децата од улица преку надворешна/теренска социјална работа. Активирање на овие деца во социјално корисни активности, особено во помош и поддршка на други социјално ранливи групи (стари лица, болни итн.)	Децата на улица кои не ги посетуваат дневните центри опфатени со работа/третман од страна на професионалци и зголемен квалитет на живот на опфатените деца на улица	2014 – 2015	Одговорна институција-МТСП - МЗ, МОН, ЈУ МЦСР и НВО-сектор, Индивидуални консултанти/Експерти ќе асистираат во спроведувањето
5.	Непостоење на организирана индивидуална и групна психосоцијална и психотераписка работа со професионалците од центрите за социјална работа и особено со професионалците и волонтерите кои работат во дневните центри за деца на улица, институциите и сите стручни лица	Намалување на стресот на професионалците и волонтерите и ефектот на т.н. професионално согорување и подобрување на квалитетот на живот	Индивидуална и групна организирана психосоцијална и психотераписка работа со професионалците (обуки, семинари, групи за развој и психосоцијална и психотераписка работа, третмански групи итн.)	Намален број на професионалци кои страдаат од стрес и професионално согорување	2013 – 2015 г.	Одговорна институција – МТСП; МЗ и НВО-сектор, Индивидуални консултанти/Експерти ќе асистираат

	кои работат со овие деца со цел минимизирање на т.н. феномен на професионално согорување како и за зголемување на нивната мотивација за работа со оваа категорија деца.		најмалку еднаш годишно по региони			
6.	Детектиран е недостаток од континуирани обуки за професионалците кои работат со овие деца со цел подобар ефект од работата и подобрување на процесот на интеграција и ресоцијализација на децата на улица во општеството	Зголемување на продуктивноста и зајакнување на професионалните капацитети на професионалците со цел социјално вклучување, ресоцијализација и реинтеграција и зголемување на квалитетот на живот на децата на улица	Групна организирана психосоцијална и психотераписка обука со професионалците (обуки, семинари, групи за професионален развој и психосоцијална и психотераписка обука, специјализирани групи, тим билдинг, тим бондинг обуки итн.) најмалку еднаш годишно по региони	Зајакнати се капацитети, знаења и стручни вештини на стручните лица за работа со деца на улица и со членовите на нивните семејства.	2014 – 2015 г.	Одговорна институција - МТСП, НВО-сектор, Индивидуални Консултанти/Експерти ќе асистира во спроведувањето
7.	Неопходно е подобрување на професионалниот систем на мониторинг и евалуација на професионалците кои работат со децата од страна на Центрите за социјална работа и професионални Консултанти/Експерти од областа	Подобрен и поефективен професионален систем на мониторинг и евалуација на професионалците кои работат со деца на улица	Изработка на поефективен систем на професионален мониторинг и евалуација на професионалците. Пилот проверка на системот за мониторинг и евалуација	Подобрен квалитет на професионални услуги за децата на улица од страна на ангажирани професионалци Зголемен број на професионалци кои нудат висок квалитет на професионални услуги за децата на улица изразен во статистички показатели (скала на процена, интервјуи, евалуациони листи)	10/2013 г. 2014 – 2015 Г.	МТСП – одговорна институција ЦСР, Завод за социјални дејности, Индивидуални Консултанти/Експерти
8.	Непостоење на систем за мониторинг и евалуација на процесот на сместување на деца на улица	Подобрен квалитет на живот на деца на улица сместени во згрижувачки семејства	Воспоставување на стандарди за специјализирани згрижувачки семејства	Воспоставени стандарди за згрижувачи на деца на улица	12/2013	Одговрни институции – МТСП, ЈУ ЗСД и ЈУ МЦСР

			.Воспоставување на модел за мониторинг и евалуација Пилот-проверка на системот на следење Обука на згрижувачките семејства за работа со деца на улица	Создаден ефикасен модел за мониторинг и евалуација Спроведена пилот-проверка во региони со позитивни резултати Подобар квалитет на живот на деца на улица бе родители сместени во згрижувачки семејства	02/2014 2014/2015	Експерти од областа и НВО – ќе асистираат во процесот
9.	Не постои опфат на деца на улица во ЈОУ Детски градинки	Поголема застапеност на овие деца во установите за заштита на децата	Вклучување на определена бројка на овие деца во проектот "Инклузија на деца Роми во ЈОДГ"	Повеќе деца на улица опфатени во установите за заштита на децата	09/2013 – 05/2015	Одговорна институција - МТСП, ЦСР,Локална самоуправа ќе асистираат во процесот
10.	Детектирано нередовно и недоволно снабдување со дидактички и нагледни средства во дневните центри за работа со деца на улица	Зголемен успех на деца на улица и поголема социјална вклученост	Да се зголеми бројот на дидактички и надгледни средства во дневните центри за деца на улица	Поквалитетна работа од психо-педагошки аспект со овие деца во дневните центри	2013 – 2015	Одговорна институција МТСП, ЈУ МЦСР
МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА						
11.	Отсуство на организиран културно-уметнички и забавен живот на децата на улица сместени во дневните центри	Социо-културно вклучување на децата на улица и нивна социјална вклученост	Изготвување програма за унапредување на културно-забавниот живот на деца на улица Остварување на контакти со институции од културата, овозможување на бесплатна посета на	Изготвена програма Овозможена поголема и помасовна посета на културно-забавни	06/2013 г. 09/2013 – 12/2015	Одговорна институција – Министерство за култура ЦСР, Дневни центри, Институции од областа на културата на РМ, ЕЛС ќе асистираат во

			културни и забавни манифестации или пониски цени на билетите; да се овозможи што поголем број деца на улица да присуствуваат на вакви настани и/или да учествуваат во нив (да се вклучуваат во прослави и забавни настани во локалните основни и средни училишта со свои точки, настапи и сл.; посета на музеи, ЗОО-парк, Луна парк, театарски претстави и др.)	манифестации за овие деца и збогатен културно-забавен живот на овие деца		спроведувањето,
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА						
12.	Непостоење на пракса за волонтирање/практикантсво на студентите кои студираат на катедрите за Социјална работа и политика, Психологија и други сродни катедри, како и други заинтересирани, со цел зајакнување на капацитетите на институциите/организациите, мобилните тимови, градинките и основни училишта каде има вклучени деца на улица.	Зголемен број на мотивирани студенти за работа со деца на улица во институциите и на самото место (на улицата)	Склучување на Договор за обавување на пракса со Институтот за социјална работа и политика и Институтот за психологија за работа со деца на улица. Особено активирање на волонтери за специјална работа со деца во склоп на декада на Ромите. Скрининг на потенцијални квалитетни и мотивирани студенти/волонтери на погорните години од студиите (трета и четврта година на студии) на катедрите по Социјална работа и социјална политика, Психологија и сродните катедри преку	Број на студенти/волонтери изразен во бројки и видливи показатели Ангажирани студенти/волонтери кои активно партиципираат и покажуваат резултати во работата со деца на улица, со особен акцент на волонтери активирани во декада на Ромите.	05/2013 10/2013–12/2015	МОН и МТСП-одговорни институција Високо образовните институции, филозофски факултет и сродните државни и приватни факултети/катедри), ЦСР, Индивидуални Консултанти/Експерти ќе асистираат во процесот

			директна соработка со управите на факултетите и наставниот кадар			
13.	Отсуствува зголемена грижа, следење и поттикнување за/на особено надарени деца на улица кои се вклучени во образовниот систем	Поголем успех на овие деца и зголемени шанси за социјална вклученост и обезбедување егзистенција во иднина	Оформување на специјализирани тимови во училиштата (психолози, педагози, социјални работници, наставници) за следење на особено надарени деца на улица вклучени во образовниот процес и за подобрена грижа и поттикнување на овие деца	Повеќе деца на улица кои се особено надарени и кои имаат зголемен квалитет на живот и подобри можности за успех и градење кариера	07/2013 – 12/2015 г.	МОН-одговорна институција, ЈУ МЦСР, Дневни центри ќе асистираат во процесот
14.	Непостоење на организирано изучување занаети и други работни вештини за децата на улица сместени во дневните центри согласно нивните потреби со цел нивно економско зајакнување и зголемување на можноста за самостојна егзистенција (кај повозрасните	Повеќе деца на улица оспособени за самостоен живот и овозможување понатамошна независна егзистенција	Подготовка на Проект за изучување на занаети. Подготовка на проект за вклучување на децата на улица во задолжително средно образование Практични обуки за оспособување на децата од дневните центри да изучат занаети и други работни вештини преку контакти со бизнис секторот и агенција за вработување	Деца на улица од дневните центри обучени за самостојно извршување некои занаети и други работни активности и подобрен квалитет на живот и можност за градење самостојна кариера се до нивно потполно економско осамостојување	06/2013 година. 2014-2015	МОН, МТСП и Црвен Крст на РМ – одговорни институции ЦСР, Дневни центри, Агенција за вработување, НВО-сектор, Комора на занаетчии и ќе асистираат во спроведувањето
15.	Не постои програма за образование на деца кои ја надминале возраста за запишување во прво одделение.	Поголем број деца на улица влезени во системот на образование	Да се изготви одржлива програма за образование на деца кои ја надминале возраста со која ќе се овозможи овие деца да се вклучат во образовниот систем Пилот-проверка на програмата	1.Подготвена програма за образование на деца кои ја надминале возраста за запишување во прво одделение. 2.Програма која е проверена во пракса и	07/2013 г.	МОН, Биро за развој на образование – одговорна институција ЦСР и дневни центри – ќе асистираат во спроведувањето

			Целосно ставање во функција на програмата	која дала добри првични резултати 3.Зголемен број деца на улица запишани во прво одделение а кои ја преминале возрасната граница	09/2013 06/2014 09/2014 – 06/2015	
16.	Непостоење на врсничка подршка и менторска подршка за децата од улица	Подобрување на резултатите во образовниот процес на децата од улица и нивна поуспешна ресоцијализација во општествените текови.	Воспоставување на соработка помеѓу Дневните центри за деца на улица и Центарот за млади на Црвениот Крст во Шуто Оризари.	Воведени врсничка помош и менторство за децата од улица	2013-2015	МОН, МТСП и Црвен Крст – одговорни институции Дневни центри за деца на улица и ЈУ МЦСР и училиштата ќе асистираат во спроведувањето
17.	Непостоење на соработка со средните стручни училишта (одделенијата за кариера) за обука на деца од улица кои завршиле основно училиште.	Децата од улица да се стекнат со знаења и различни работни вештини и занаети, со кои ќе можат да ја зголемат својата вработливост	Модел за соработка со средните стручни училишта, преку кој ќе се оспособуват децата од улица за практични занаети и вештини, согласно нивните потенцијали и можности	Пилот програма во првата година, во која ќе се стават во образовен процес 5 деца од улица Проширена бројка на деца од улица кои изучуваат занаети , согласно заклучоците од пилот фазата	2013/2014 2014 /2015 2014 – 2015 г.	МОН – одговорна институција средни стручни училишта-одд. за кариера ; основни училишта) во соработка со ЦСР и дневни центри ќе асистираат во спроведувањето

18.	Претставници од средните стручни училишта не остваруваат (одд. за кариера) посети на дневните центри за да се сензибилизираат за проблемот со деца на улица и да извршат проценка на децата за исполнување на условите за посета на овие училишта.	Зголемена свесност кај раководителите на средните стручни училишта за можностите на децата од улица. Повеќе деца на улица во средните училишта	Реализирање на редовни посети (најмалку секое полугодие) од страна на средните стручни училишта (одд. за кариера) на дневните центри	Зголемен број посети изразени во бројки и зголемен број деца на улица кои се образуваат во средните стручни училишта	2013 – 2015	МОН-одговорна институција средни стручни училишта-одд. за кариера ; основни училишта) во соработка со ЦСР и дневни центри ќе асистираат во процесот
19.	Непостоење на систем за известување за редовноста и успехот на децата на улица вклучени во образовниот систем од страна на училиштата (наставници, директори, психо-педагошките служби).	Поголема редовност на овие деца во училиштата и подобар успех Поголема координираност помеѓу образовните установи и службите за социјална заштита	Изготвување на валиден и ефективен систем за известување од страна на училиштата Пилот проверка на системот за известување За секое дете ќе се назначи одговорен социјален работник кој ќе ги прима повиците од школите за неговите запишани деца. Доколку родителите на дете на улица, запишано во училиште, се приматели на некаков вид социјална помош, да бидат условени за помошта согласно редовноста на нивните деца	Изготвен систем за известување Зголемен број на навремени известувања за редовноста и успехот на децата на улица-ученици и зголемена редовност и успех на децата Зголемена редовност и успех на децата	06/2013 г. Почеток на учебната 2013/2014 2014 – 2015 г.	МОН – одговорна институција ЦСР, Дневни центри Основни училишта ќе асистираат во спроведувањето

			на училиште.			
20.	Недоволна координираност на надлежните институции и лица задолжени за упис на децата на улица во образовниот систем (локалната самоуправа и локалниот инспектор за образование)	Подобрување на координацијата помеѓу локалните инспектори за образование, ЕЛС, ЈУ МЦСР и Дневните центри за вклучување на повеќе деца на улица во образовниот систем	Воспоставување на механизам за упис на децата на улица во образовниот систем преку локалната самоуправа, локалниот инспектор за образование, училиштата и државниот просветен инспекторат.. Пренесување на податоците за децата кои не одат на училиште до локалните инспектори за образование. Вклучување на Државниот просветен инспекторат во намалување на бројот на деца кои не посетуваат настава.	Поголем број деца на улица вклучени во образовниот систем	2013/2014 – 2013 /2014.	Локална самоуправа (локален инспектор за образование), МОН (државен просветен инспекторат), ЦСР, Дневни центри
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО						
21.	Детектирано е недоволно и несистематизирано ниво на здравствена заштита и третман на децата на улица од страна на здравствените институции, особено кај децата на улица-зависници, деца со душевни растројства и деца со ментални и други попречености Не постои систем на задолжителни организирани редовни лекарски прегледи за овие деца и нивна редовна имунизација. Непостоење на програма која ќе ги опфати децата кои немаат изводи од матична книга на родените и не можат согласно	Подобро општо здравје на децата на улица и зголемен квалитет на живот	Изготвување предлог-програма за опфат на децата без изводи од матична книга на родените кои не можат да влезат во здравствениот систем на Република Македонија Да се изготви модел за подобрена социјална заштита на овие деца (редовни и/или повремени лекарски прегледи, имунизација). Уште поголема искористеност на	Подготвена анализа и доставена Информација до Влада на РМ Изготвена-предлог програма	12/2013 03/2013	Влада РМ МЗ–одговорна институција Институти за јавно здравје, ЈУ МЦСР ќе асистираат во спроведувањето

	Законот да влезат во здравствениот систем на Република Македонија.		т.н. недела на имунизација за овие активности. Да се спроведе пилот проверка на моделот во неколку региони со сите поткатегории на деца на улица (особено деца на улица во социјален и здравствен ризик) Да се обезбеди здравствена заштита за децата зависници од психотропни супстанци	Изготвен модел Изразена ефективност на моделот прикажана во статистички показатели за успешност Воспоставен систем на заштита на децата зависници	2014 г. (прва половина) 2014	
22.	Отсуство на третмани/работа на/со родители на деца на улица	Подигнување на свесноста и одговорноста на родителите на деца на улица за одговорно родителство, за значењето на раниот детски развој, за болести на зависност, планирање на семејство.	Индивидуални и групни третмани/работа со родителите на овие деца најмалку двапати годишно или почесто по потреба преку состаноци, групна и индивидуална работа, посети по домови итн.	50 % од родителите на евидентираните деца на улица вклучени во третманите и нивна зголемена свесност и одговорност	06/2013 – 12/2015	Одговорни институции МЗ и МТСП - МОН, НВО-сектор, Индивидуални консултанти/Експерти ќе асистираат
ЗДРУЖЕНИЈА НА ГРАЃАНИ И ДНЕВНИ ЦЕНТРИ						
23.	Недоволна вклученост на НВО-секторот во специфични и конкретни области на активности во работата со	Зголемен квалитет на услуги од НВО-секторот кон децата на улица,	Да се направи попис на Здруженија на граѓани кои ја третираат проблематика	1.Листа на организации кои ја третираат проблематиката со деца	1 .2013 г.	МППС – одговорна институција

	деца на улица (психосоцијална помош и поддршка, здравствена и правна заштита на децата итн.)	особено во конкретни и специфични значајни области	со деца на улица и сродни социјални проблеми и да се прецизира нивната конкретна улога во посебни домени Да се преземат конкретни мерки насочени кон подобрување на севкупната поддршка за овие деца од страна на НВО-секторот	на улица и нивните задолженија, капацитети итн. 2.Конкретни преземени мерки од страна на НВО-секторот кои даваат резултат изразен во видливи показатели (евалуации, статистичка обработка на резултати и сл.)	2. 2014 – 2015	ЦСР, МТСП, ЕЛС – ќе асистираат во процесот
24.	Отсуство на добро смислен и организиран директен маркетинг на организациите и дневните центри кои работат со овие деца за промоција на активностите, зголемување на обемот на средства добиени преку донации и зголемување на свесноста на заедницата преку рекламирање со помош на брендирани познати организации (Црвен Крст, познати и квалитетни НВО-а, државни институции, приватни фирми итн.)	Повеќе средства неопходни за ресоцијализација и реинтеграција на овие деца и подобра општа функционалност на вмрежените институции	Создавање модел за подобар директен маркетинг на организациите и дневните центри кои работат со деца на улица преку директни активности од самите организации и преку маркетинг со помош на промоција од поголеми и докажани, брендирани организации Пилот-проверка на моделот Ставање на моделот во	Создавање на ефективен модел Подобрен маркетинг на организациите и дневните центри кои работат со овие деца изразен низ зголемена препознатливост на организациите и зголемен економски капацитет на истите. Организирање на промотивни и	2013 год.	Дневни центри и други организации, ЦСР, МТСП, Црвен Крст и други брендирани организации, Бизнис секторот , Агенција за вработување

			целосна функција	хуманитарни активности со учество на децата од улица	2013 – 2015	
25.	Непостоење на донаторски сметки на дневните центри за деца на улица со цел зголемување на фондот на расположливи средства наменети за децата на улица сместени во овие центри	Повеќе средства неопходни за поквалитетен живот и ресоцијализација и реинтеграција на овие деца	Отворање донаторски сметки во дневните центри за деца на улица	Поголем прилив на расположливи средства наменети директно за овие деца и вложени во најпотребните работи (поквалитетна храна, облека, дидактички и наставни средства итн.)	2013 година.	МТСП – одговорна институција Дневни центри, ЈУ МЦСР, НВО-сектор,
МОНИТОРИНГ НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА АКТИВНОСТИТЕ						

26	Непостоење на мониторинг на Имплементација на Акциониот план за деца на улица 2013-2015 година	Ефикасна имплементација на предложените мерки и активности со планот, кои ќе допринесат до подобра заштита и развој на децата од улица	Подготвка на план за мониторинг на активностите предвидени со планот со конкретни рокови	Подготвени извештаи за степенот на реализација на активностите на секои 6 месеци кои ќе бидат доставени до Владата на Република Македонија	6/2013 – 12/2015	МТСП ќе биде одговорна за собирање на извештаите од сите релевантни институции за спроведување на планот и доставување до Владата на Република Македонија за информирање за прогресот.